

KVINNA LEDER UNAG I MADRIZ

Antonia Méndez Alfaro är ordförande i UNAG (*Unión Nacional de Agricultores y Ganaderos*) i Madriz - regionen. Aktiv sedan 1987 blev hon 2007 representant för organisationen i Madriz. NfN intervjuar henne för att få höra om deras arbete och om situationen för kvinnorna i samhället idag.

UNAG

är en bondeorganisation som grundades på 80-talet när sandinisterna satt vid makten. 1990 blev UNAG oberoende av partiet (FSLN) och det fick juridisk status. Då hade man 4500 medlemmar bland såväl storbönder som småbönder. Under 90-talet hade organisationen inget stöd från regeringarna. Det var en övergångsperiod med få resurser för att arbeta med de olika projekten. UNAG stöddes av solidaritets- och andra organisationer från utlandet. Stödet gick då till mindre projekt.

I organisationen finns det medlemmar som är liberaler, före detta "contras," medlemmar i FSLN och andra partier. Det viktigaste är att alla kämpar för samma mål; som att få behålla marken, att få stöd till produktionen, att kunna köpa insatsvaror till bra pris, marknadsföra sina produkter och på så sätt förbättra sin situation.

UNAG har en lång erfarenhet av att söka integrera bönderna kring ett gemensamt program. Många av medlemmar är ensamstående kvinnor och ofta är de lokala ledare. En av dessa är Antonia Méndez Alfaro, en stark person som har varit med i många år och nu representerar UNAG i en av de fattigaste regionerna, Madriz i norra Nicaragua, ca fyra timmar från huvudstaden Managua.

Vilka syften har UNAG?

- Det viktigaste för organisationen är självklart produktionen. Men vi ger fortbildning, tekniskt stöd och kunskap inom ny teknologi. Sedan 1990 har UNAG ett program som heter *Campesino a campesino*, (*Bonde till bonde*). Programmet är till för att hjälpa bönder med sådant som växelbruk och jordanalyser för att få veta vilken sorts jordmån man har. Vi vill också förbättra kosthållet och trygga livsmedelstillgången.

Projektet *Bonde till bonde* ger fortbildning i miljökunskap i syfte att skydda och vårda jorden, och kunskap om ny teknologi. Vi utbildar folkbildare som i sin tur utbildar våra medlemmar. Omkring 40-50 procent som deltar i projektet är kvinnor.

Det viktigaste i organisationen är dock att arbeta med alla politiska krafter. Vi välkomnar såväl sandinister som liberaler och alla religionsriktningar. UNAG är politiskt och religiöst oberoende. Men vi stödjer regeringar som också stödjer oss.

Ett av syftena med programmet är att lära bönderna att odla alternativa produkter. I Nicaragua odlar bönderna traditionellt bara *majs*, *bönor* och *sorgo* (en gröda som används för att tillverka djurfoder). De har inte tidigare odlat andra grödor som kan ersätta till exempel majsen.

- Man kan ju odla potatis, kassava och andra sorters rotfrukter som ersättning.

Kan du berätta mer om kvinnornas deltagande i UNAG?

- Nu har organisationen fem kvinnliga ledare i hela landet. Det har varit en kamp för att kunna få ordförandeskapet. Männerna tycker att vi kvinnor inte har kapacitet att organisera och arbeta på landsbygden. Det här är en seger inom unionen. Vi har arbetat mycket för att skapa medvetenhet bland männen och för att kvinnor skall få möjlighet att leda en organisation. Men det har tagit många år för att kvinnor skulle få en jämstark ställning, till exempel när det gäller äganderätten. Kampen började under tiden då Nicaragua genomförde jordreformen.

1987 kämpade vi för markäggande. Då grundades ett kvinnosekretariat inom UNAG för att kämpa för våra rättigheter. Vår kamp lyckades, så att lagfarten skrevs för både man och kvinna. Det var en stor seger för ensamstående kvinnor som dittills inte fått äga mark. Men vi har fortfarande problem i den här frågan. Traditionellt är det männen som äger marken. Vi är i underläge när det gäller markfrågan. Ofta äger vi inte mark att odla på. Vi är tvungna att antingen låna eller arrendera. Sanningen är att det är mannen som fortfarande har makten här.

Vilket inflytande har ni i regionen?

- Vi arbetar med flera lokala organisationer. Vi har kontakt med kommunerna på olika nivåer och försöker med stöd av dem utveckla programmet *Bonde till bonde*. Vi har allierat oss med flera NGO:s och organisationer som finansierar produktion för att hitta alternativ för bönderna. Nu arbetar vi med fyra olika grenar.

- **Kaffet:** Där kan man säga att det går bra, eftersom det finns en tradition med att odla kaffe.

- **Boskapsuppfödning:** Det är också ett område där det finns erfarenhet som gör det lättare för bönderna att börja med. Vi har jobbat med det här i två år och det har gått bra.

- **Basprodukter:** Här ingår det majs och bönor. Vi har problem med det här, eftersom det inte är lätt för bönderna få ut ett bra pris för produkterna. Det finns mellanhänder som kommer ut till landsbygden för att köpa, men de betalar uselt. Bönderna blir tvungna att sälja till dem, eftersom de har en frist för att betala sina skulder och inte kan vänta tills de får ett bättre pris.

UNAG vill bygga centrala lagersilos där de kan samla och spara produktionen tills de kan få ut ett bättre pris. I Nicaragua får bönderna inga subventioner till produktionen. Produktionskostnaderna är höga. Vi köper utsädet och andra produkter mycket dyrt.

Regeringen har nu skrivit ett avtal med Venezuela. Detta ingår i ALBA*-avtalet så nu har vi fått ut ett bättre pris för vissa produkter. Vi försöker knyta kontakter med internationella organisationer för att få stöd när det gäller produkter som behövs och inte finns i landet. Förut fick UNAG stöd av organisationer i Holland, Solidaritet i Frankrike liksom danska och svenska organisationer.

Hur ser du på utvecklingen inom UNAG?

- Vi har utvecklats som organisation. Vi gjorde en utvärdering med 1540 medlemmar för att mäta resultatet för de olika produkterna som de har odlat. 450 medlemmar odlar nu 12 olika produkter och som de säger så har de gjort framsteg och säljer bra på marknaden. Vi ser det här som en utveckling eftersom dessa bönder förut bara odlade majs och bönor.

Antonia Mendez Alfaro i sin egen köksträdgård.
Foto: Sofia Sanchez

- Vi arbetar med marknadsföring av produkterna. Vi vill komma direkt till konsumenterna. Vi försöker organisera olika mässor på lokal och nationell nivå för att presentera produkterna för konsumenterna. När vi har varit på olika mässor, har vi sett att produkterna har en marknad. Jag kan ge ett exempel. Kaffe är en produkt som konsumeras mycket i landet. När turisterna kommer till

Nicaragua säljer vi utländskt snabbkaffe till dem, i stället för att sälja en kopp kaffe som man har bryggt hemma eller att sälja kaffebönor som bönderna rostar själva. Vi vill göra marknadsföring på olika varumässor så att folket lär sig konsumera de inhemska produkterna. Det vill säga produkterna som de kan köpa direkt från bönderna till ett bra pris, till exempel grönsaker, kaffe och mjölk.

Vilka kontakter har organisationen i Centralamerika?

- Vi har haft utbyte med bondeorganisationer från Honduras, El Salvador och Costa Rica. Vi har också haft besök av bönder från Perú och Chile. De ville se hur vi jobbar med programmet *Bonde till bonde*. Det har varit bra att ha relationer med dessa organisationer, eftersom vi har diskuterat om de olika kemikalier som ibland används i produktionen. Vi jobbar med att uppmuntra bönderna att

använda organisk gödsel, istället för att köpa kemikalier som bara förstör jorden och hälsan. Vi har under de olika folkbildningsträffarna lärt ut hur de kan använda organisk gödsel. Det finns olika sorter och detta hjälper marken att återhämta sig.

Vi lär också ut hur man odlar i sluttningar och att göra skyddsbarriärer mot erosionen för att skydda marken.

- Vi har också försökt få bönderna att odla frukt efter nivåkurvor. Att inte bränna marken, eftersom det inte är bra med bar jord och att de i stället bara klipper gräset och att de lämnar kvar träden eftersom de klarar sig relativt bra i det hårda klimatet. Att det är viktigt att dämna upp vatten för att kunna använda det för konstbevattning under torrperioden.

- Regionen Madriz är mycket fattig, Till exempel i kommuner som San Juan del Rio Coco och Cusmapa odlar bönderna kaffe. Det är många bönder som äger kaffeplantager och man skulle kunna tro att deras ekonomiska situation är mycket bättre än i de andra kommunerna. Men det är mycket fattigdom i dessa båda kommuner. Många barn som är undernärda. Det är därför som vi arbetar mycket här för att ge kunskaper så att de också odlar sådant som kan ge mat till familjerna. Till exempel grönsaker, så att de kan få ett bättre kosthåll.

Vad tycker du om den sandinistiska regeringen?

- Jag kan börja att svara på den frågan genom att säga att under de sexton år som liberalerna hade makten i Nicaragua, var det inte mycket stöd som bönderna fick från dem. De var mycket svårt för de fattiga bönderna, när det gällde ekonomiskt stöd, t.ex. att få krediter på banken. Det fanns ingen bra policy när det gäller att stödja bönder.

Vi ser den nya regeringen som en regering för alla, eftersom det finns olika ideologier i partiet, till exempel finns före detta kontras med i regeringen och detta betyder att vi alla kan få en möjlighet i deras politik. Regeringen har sagt att de står

sida vid sida med de fattiga och att det viktigaste är att arbeta för att utveckla landet.

Regeringen har också skrivit på avtalet ALBA och vi tycker att det är positivt för Nicaragua.

ALBA är mycket bra för Latinamerika, eftersom det är ett politiskt, socialt och ekonomiskt samarbete mellan länderna. Med tanke på att vi bor i fattiga länder är det viktigt att kunna hitta en lösning tillsammans när det gäller

Grönsaker och frukter som odlats av familjer som får stöd av UNAG:s program *Campesino a Campesino*.
Foto: UNAG

att bekämpa fattigdomen och ge utbildning och hälsovård. Solidariteten är viktigt mellan oss för att kunna utveckla oss som länder, organisationer och människor. Om det finns solidaritet kan vi utveckla landet. Vi ser ALBA-avtalet på ett positivt sätt.

Vad anser du om lagen som godkändes 2006, innan valet och som förbjuder att göra abort?

- Jag har talat med de feministiska organisationerna som har bett mig att delta i de olika kampanjerna för att kräva att lagen ska rivas upp igen. Men jag kan säga att jag blev uppfostrad i en katolsk familj och jag lärde mig att ha respekt för Guds budskap. Jag fick lära mig att *"allt som lever ska leva. Man ska inte döda en oskyldig"*. Jag kan inte säga mer när det gäller den här frågan.

Antonia Méndez avslutar intervjun genom att tacka NfN och hon förväntar sig att de kommer att ha mer kontakt med flera organisationer för att utbyta erfarenhet eller för att kunna få stöd i sitt arbete på landsbygden. De har som dröm inom regionen att kunna ha lagersilos där bönderna kan lämna produktionen och sälja den till ett bättre pris. Vi jobbar vidare och jag är glad att flera kvinnor engagerar sig för att arbeta sida vid sida med männen och ta en plats i samhället.

Sofia Sanchez
asofiasanchez@yahoo.se

* ALBA, *Alternativa Bolivariana para Las Americas*

Om ni har frågor om UNAG och dess verksamhet kan ni kontakta Sofia via ovanstående mailadress